

EWA KASPERSKA, MIROSŁAW KASPERSKI
Politechnika Koszalińska

**Determinanty sukcesu organizacji masowej imprezy biegowej
na przykładzie biegu ulicznego „Nocna Ściema**

Wprowadzenie

Impreza masowa z samej już definicji gromadzi w trakcie jej odbywania bardzo duże grono gości. Ma być wydarzeniem ciekawym, niosącym satysfakcję z uczestnictwa w niej. Musi więc być nie tylko bezpieczna i sprawnie przeprowadzona, ale również zabezpieczać wiele innych potrzeb swoich beneficjentów. Jakie to będą potrzeby, w dużej mierze zależy od jej charakteru. Inne oczekiwania będą bowiem mieli uczestnicy meczu, inne festiwalu kultur, a jeszcze inne uczestnicy masowej imprezy biegowej. Ci ostatni spodziewają się, że organizator zapewni im obsługę informacyjną imprezy, interesującą, dobrze oznakowaną i o ustalonym poziomie trudności trasę biegu, miejsce odpoczynku przed i po biegu, zaplecze sanitarne, posiłek regeneracyjny, depozyt dla bezpiecznego pozostawienia swoich rzeczy. Cenią sobie również przyjazną atmosferę i doping kibiców, ciekawe pakiety startowe i atrakcyjne nagrody oraz upominki dla uczestników (np. okazjonalna koszulka). Zorganizowanie i przeprowadzenie imprezy jest więc przedsięwzięciem złożonym i wymagającym skrupulatnego zaplanowania wielu różnych szczegółów, które jednak mogą się okazać kluczowe dla jej powodzenia.

Tymczasem, udana impreza biegowa, to z pewnością, poza powodem do satysfakcji, inwestycja w przyszłość. Dobra opinia o biegu i zadowolenie biegaczy, znajdzie swój oddźwięk na forach, w przekazie ustnym, w materiałach prasowych i przyniesie skutek w postaci frekwencji za rok. Nie bez znaczenia jest również fakt, że dla udanych przedsięwzięć łatwiej jest pozyskać sponsorów.

Co zatem decyduje o sukcesie? Celem artykułu jest diagnoza czynników, warunkujących udaną imprezę biegową. Poszukując determinant sukcesu organizacji takiej imprezy przyjęto założenie, iż kluczowe znacznie ma tu skoordynowana praca organizatorów biegu, zwłaszcza w obszarze informacyjnym i zabezpieczającym sprawny przebieg imprezy. Miernikiem sukcesu będzie natomiast zadowolenie z biegu jego uczestników, ale też rosnąca rokrocznie frekwencja. Aby zatem poznać poziom i przyczyny zadowolenia, bądź niezadowolenia biegaczy z udziału w imprezie, autorzy przeprowadzili badania ankietowe wśród uczestników biegu „Nocna Ściema”, rozgrywanego w Koszalinie co roku jesienią, w noc zmiany czasu z letniego na zimowy. Zaprezentowane w artykule dane dotyczą edycji 2014.

1. Metodologia zbierania danych

Metodą pozyskiwania danych od biegaczy biorących udział w imprezie był sondaż diagnostyczny, a techniką ankietą bezpośrednią w oparciu o kwestionariusz papierowy¹. Populację generalną stanowili biegacze „Nocnej Ściemy”, natomiast badaną uczestnicy biegu rozgrywanego w 2014 r. na dystansie półmaratonu i maratonu – 737 zawodników (odpowiednio 575 i 162 osoby)². Zastosowano dobór celowy. Badanie miało charakter wyczerpujący. Kwestionariusz wręczano wszystkim biegaczom przed biegiem w biurze zawodów przy wydawaniu pakietu startowego, prosząc ich o wypełnienie. Łącznie zebrano 356 kwestionariuszy, co stanowi 48,3% populacji badanej.

Problem badawczy ujęto w postaci pytania: jakie są uwarunkowania udanej imprezy biegowej i satysfakcji uczestniczących w niej biegaczy? Problemy szczegółowe określone na potrzeby badania brzmiały:

1. Jakiego rodzaju motywacji do udziału w wybranej imprezie biegowej,
2. Co ich zdaniem warunkuje udaną imprezę,
3. Z jakiego powodu zdecydowali się na straty w „nocnej ściemie”,
4. Skąd czerpali wiedzę na temat imprezy,

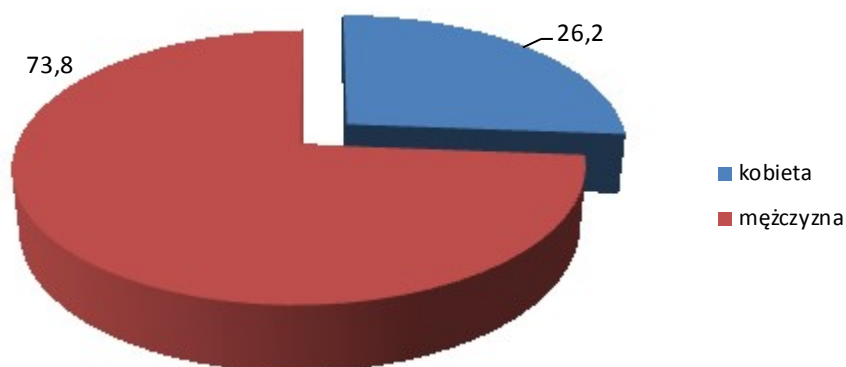
¹ Kwestionariusz wykorzystany do badania uczestników „Nocnej Ściemy” był znacznie bardziej obszerny, niż wyniki przedstawione w niniejszym artykule. Posłużył on również do badań nad profilem uczestnika masowej imprezy biegowej, zachowań biegaczy jako uczestników rynku biegowego, uwarunkowań uprawiania turystyki biegowej i jej znaczenia dla miejsca odbywania imprez biegowych. Zebrane wyniki badań autorzy zaprezentowali jak dotąd, w kilku innych publikacjach.

² Są to wyłącznie osoby pełnoletnie, bowiem niepełnoletnia młodzież, ze względu na przepisy prawa nie może brać udziału w dystansach półmaratonu i maratonu.

5. Jakie ich zdaniem, atuty, a jakie wady posiada nocna ściema.

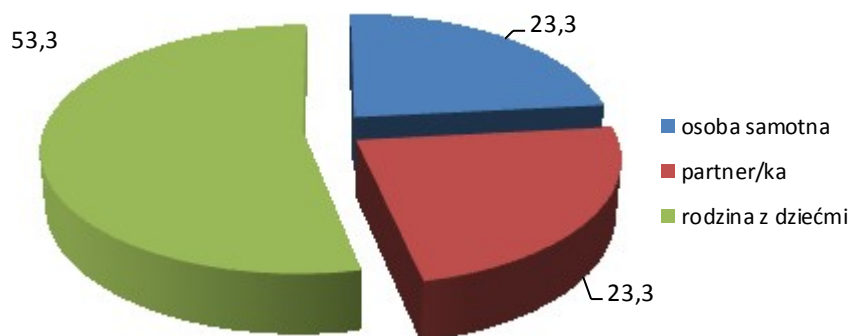
Struktura zebranej próby przedstawia się następująco:

– w badaniu wzięło udział 3-krotnie więcej mężczyzn, niż kobiet (rys. 1), co odzwierciedla strukturę płci wśród biegaczy. Potwierdza ją lista zapisanych na bieg uczestników, będąca w posiadaniu organizatora biegu;

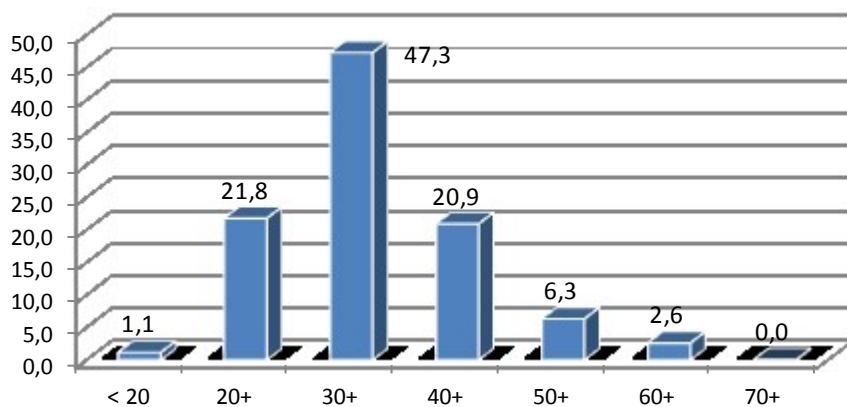
Rysunek1. Płeć uczestników „Nocnej Ściemy”, (%)

– biegacze, to w większości osoby posiadające rodziny z dziećmi. Stanowią oni ponad połowę uczestników. Osoby mające partnerów i osoby samotne stanowią dokładnie po połowie pozostałych biegaczy (rys. 2);

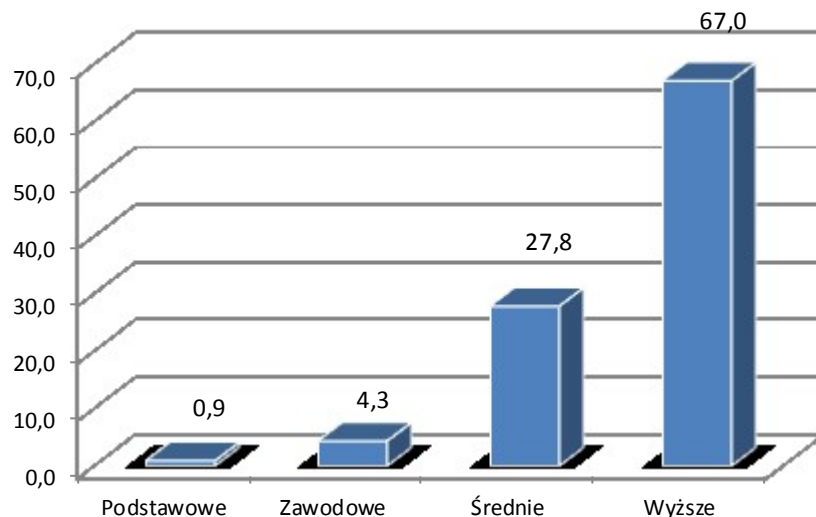
Rysunek 2. Sytuacja rodzinna biegacza, (%)

– analizując wiek biegaczy można jednoznacznie stwierdzić, że w zasadzie biegają osoby w sile wieku. Najliczniejsze grono to przedział od 20 do 50 roku życia (rys. 3);

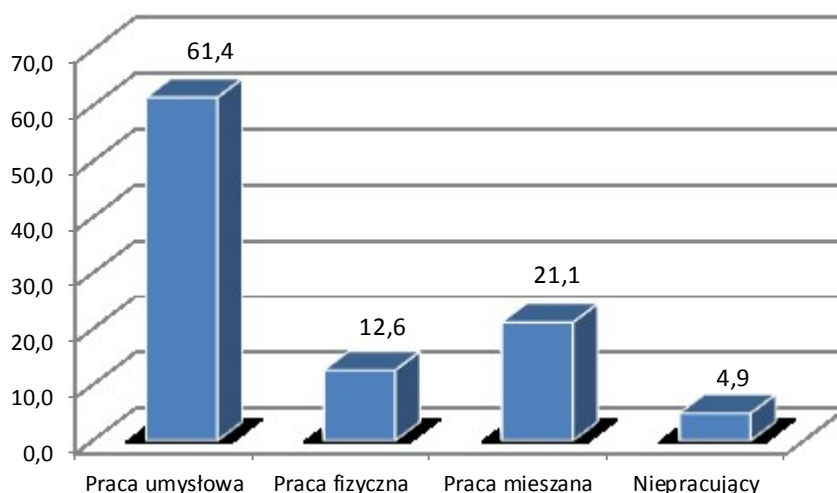
Rysunek 3. Wiek uczestników „Nocnej Ściemy”, (%)

– imprezy biegowe są zdecydowanie obiektem zainteresowania osób z wykształceniem wyższym. Posiadanie takiego wykształcenia deklaruje ponad 2/3 biegaczy, a wraz z obniżającym się jego poziomem maleje też liczba uczestników „Nocnej Ściemy” (rys. 4);

Rysunek 4. Wykształcenie biegaczy, (%)

– większość biegaczy (blisko 2/3) to osoby pracujące umysłowo (rys. 5). Można przyjąć, że poziom wykształcenia oraz rodzaj wykonywanej pracy mają związek z rodzajem wybieranej aktywności fizycznej. Hobby zapewniające ruch na świeżym powietrzu, pozwalające na utrzymanie kondycji i dobrego stanu zdrowia jest z pewnością mądrą alternatywą dla zawodowego „siedzenia przy biurku”.

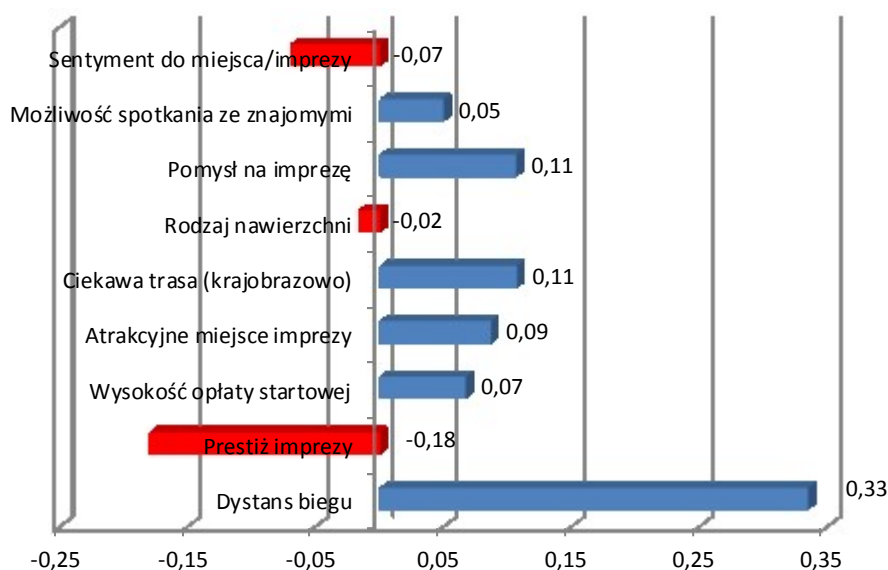
Rysunek 5. Rodzaj wykonywanej pracy, (%)

2. Opinie biegaczy na temat „Nocnej Ściemy”

Chcąc poznać przyczyny, dla których biegacze uczestniczą w wybranych imprezach zapytano ich o motywy wyboru danej imprezy biegowej, podając zestaw powodów oraz dając możliwość podania własnego (z odpowiedzi „inne” skorzystało 17-tu biegaczy, podając jednak bardzo subiektywne i osobiste powody, specyficzne dla analizowanej imprezy, stąd tu nie przytaczane). Pytanie zawarto w skali pozycyjnej, stosując w rangowaniu odpowiedzi 4-stopniową skalę porządkową. Posłużyła ona do wyznaczenia średniej ważonej każdego z powodów, nadając odpowiedziom respondentów wartości: bardzo ważne – 2 pkt., raczej ważne – 1 pkt., mało ważne – –1 pkt., bez znaczenia – –2 pkt.

Kluczowym czynnikiem wyboru imprezy biegowej jest dystans biegu (rys. 6). Jest to zrozumiałe, bowiem to decyzja o jego długości determinuje plan treningowy biegacza i podporządkowuje mu tryb życia i odżywiania się w potrzebnym na przygotowania do biegu czasie. Jednak imprez o danym dystansie jest w Polsce (i na świecie) wiele. Jakże zatem inne czynniki decydują o przyjeździe

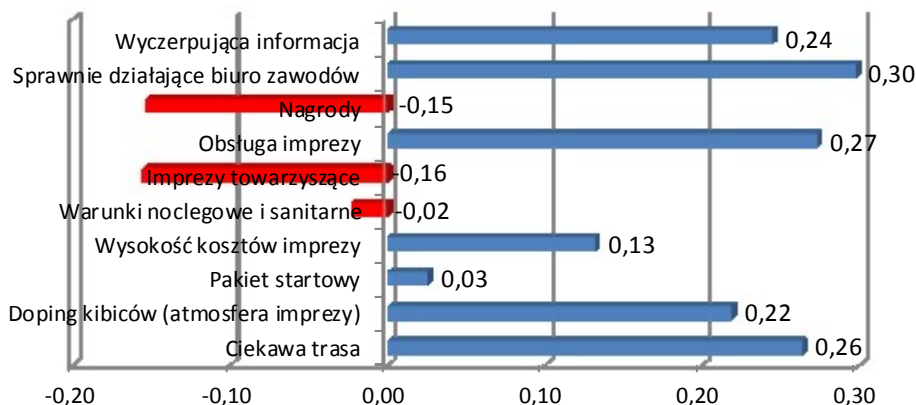
biegacza na konkretną imprezę? W opinii badanych są nimi zarówno pomysł na imprezę, jak i ciekawa trasa biegu i związane z tym atrakcyjne miejsce odbywania imprezy. Nie bez znaczenia jest też koszt udziału w imprezie, na który składa się m.in. wysokość opłaty startowej. Zupełnie bez znaczenia zdaniem biegaczy, jest za to prestiż imprezy i sentyment do miejsca jej odbywania.

Rysunek 6. Motywy udziału w wybranej imprezie biegowej

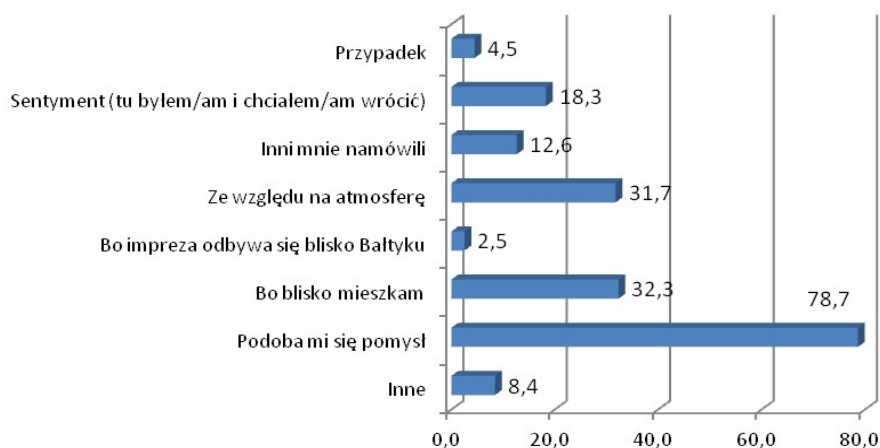
Każdy z uczestników imprezy, biorąc w niej udział, spodziewa się z pewnością, że będzie ona udana. Co zatem, poza czynnikami zależnymi od samego biegacza (na przykład ukończony bieg, czy uzyskany czas), ma wpływ na jego zadowolenie z uczestnictwa. W tym pytaniu, podobnie jak poprzednio, posłużono się skalą pozycyjną, stosując taką samą ocenę dla udzielanych odpowiedzi.

Według badanych udaną imprezę warunkuje przede wszystkim sprawnie działające biuro zawodów, obsługa imprezy i ciekawa trasa. Istotna w opinii respondentów jest też wyczerpująca informacja. Atrakcyjność biegu podnosi też doping kibiców, tworzący atmosferę imprezy. Najmniej istotne okazały się imprezy towarzyszące oraz nagrody, co nie jest zaskakujące. Powszechnie wiadomo bowiem, że dla większości uczestników motyw udziału w biegu to chęć zmierzenia się z samym sobą, a nie marzenie o podium, stąd nagrody są poza zasięgiem przytłaczającej większości z nich (rys. 7).

Rysunek 7. Warunki udanej imprezy biegowej

Znając motywy udziału w imprezach biegowych warto poznać przyczynę, dla której biegacze wybrali właśnie „Nocną Ściemę”. Tu posłużono się skalą nominalną, niealternatywną, zawierającą gotowe odpowiedzi, ale też możliwość podania własnej. Jak się okazało, dla blisko 80% uczestników najważniejszym powodem udziału w „Ściemie” jest sam pomysł na imprezę. Czas, pora jej odbywania i „rekordowe” osiągnięcia (wynikające ze zmiany czasu i 60 minut więcej do dyspozycji biegaczy, niż wynikało to z podawanej godziny startu i godziny przybycia na metę) są jak widać, najskuteczniejszym wabikiem. W przypadku blisko 1/3 badanych o udziale zadecydowały względy bardzo prozaiczne – bliskość zamieszkania. Podobnej wielkości grupa ceni też „Nocną Ściemę” za atmosferę (rys. 8).

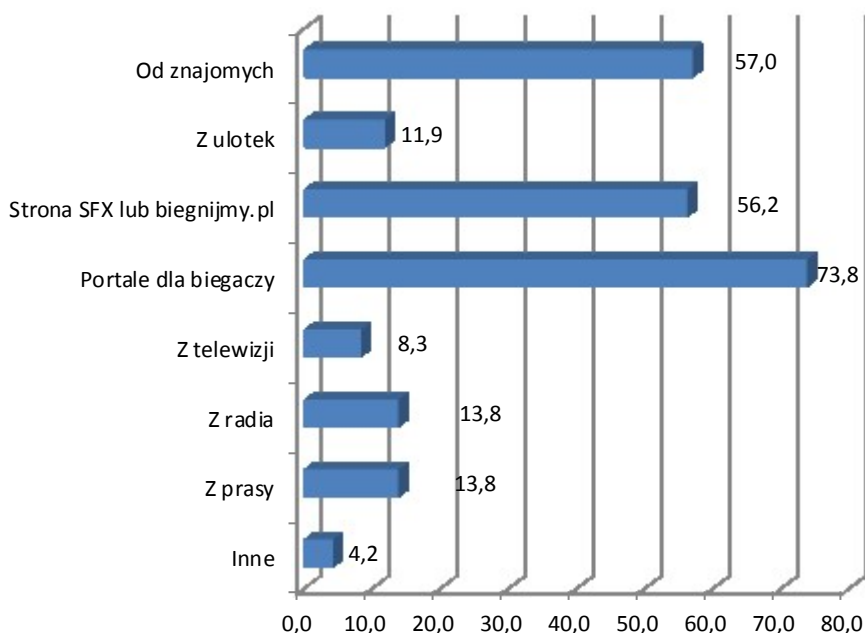

Rysunek 8. Motywy udziału w „Nocnej Ściemie”, (%)

Wśród 30 innych odpowiedzi, uzasadniających udział w „Nocnej Ściemie” podawano między innymi:

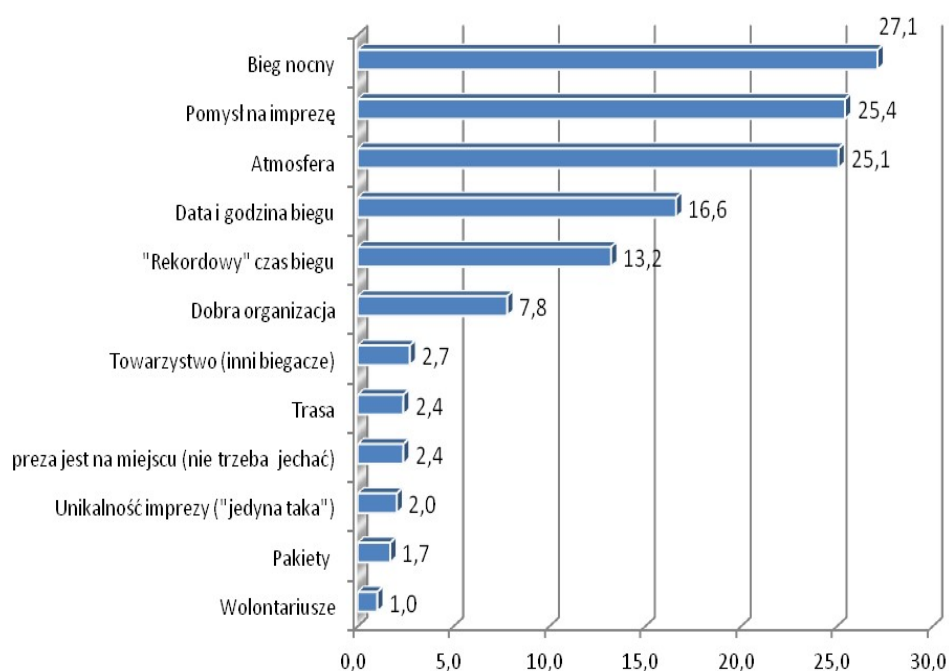
- bo bieg odbywa się w nocy,
- bo mam do biegu (lub do Koszalina) sentyment,
- bo to impreza jedyna na świecie (najlepsza),
- możliwość rywalizacji ze znajomymi,
- biegam we wszystkich edycjach.

Kolejne pytanie, również w skali nominalnej, niealternatywnej, dotyczyło miejsca pozyskania informacji o „Ściemie”. Jak należało się spodziewać, głównym źródłem informacji jest internet. Są to przede wszystkim portale dla biegaczy (z informacji tam zawartych skorzystało blisko 80% uczestników) oraz strony internetowe organizatora imprezy (www.sfx.org.pl oraz biegnijmy.pl – 56%). Bardzo ważny udział w informowaniu o imprezie mieli też jej sympatycy i propagatorzy, bo wariant „od znajomych” wybrało 57% badanych (rys. 9). Wśród innych odpowiedzi, których zanotowano 20, wymieniano m.in. inne imprezy biegowe, facebook, wiedzę pochodzącą z udziału we wcześniejszych edycjach biegu.

Rysunek 9. Źródło informacji o „Nocnej Ściemie”, (%)

Na pytanie, co jest największym atutem Nocnej Ściemy, które miało charakter otwarty i dawało swobodę wypowiedzi, odpowiedziało 295 osób (83% badanych). Łącznie uzyskano 382 odpowiedzi, ponieważ część osób wskazywała na więcej niż jedną zaletę. Zdecydowana większość atutów wymieniana przez biegaczy związana była ze specyfiką imprezy. Wymieniano bowiem: fakt odbywania biegu nocą, pomysł na imprezę, datę i godzinę biegu, „rekordowy” czas, unikalność imprezy (rys. 10). Pojedynczo pojawiały się też odpowiedzi: nagrody, wegetariańskie posiłki, sceneria Koszalina nocą, promocja Koszalina i biegania w regionie, cykliczność imprezy, rosnąca popularność.

Rysunek 10. Atuty Nocnej Ściemy w opinii biegaczy, (%)

W pytaniu dotyczącym zarzutów do biegu najczęściej pojawiała się opinia „nie wiem, jestem pierwszy raz” lub „to się dopiero okaże” (jako, że opinie zbierane były przed biegiem). Miejsce na wpisanie swoich uwag było też często wykorzystywane do umieszczenia tam pochwał pod adresem organizatorów i samej imprezy. Konkretnie zastrzeżenia do imprezy miało 46 osób (13% badanych). Przy czym 8 opinii dotyczyło godziny startu i nocnej pory, co czyni ten

zarzut wątpliwym, bo zmiana któregośkolwiek z tych warunków godzi w sens „Nocnej Ściemy”. Spośród pozostałych 38 odpowiedzi zdecydowanie dominowała krytyka pod adresem trasy: liczby okrążeń (na dystansie półmaratonu należało ją okrążyć 4, a dla maratonu 8 razy), monotonii, słabego (lub braku) oznakowania kilometrów, ukształtowania terenu, braku oświetlenia. Wśród uwag umieszczonych w pytaniu o zastrzeżenia do biegu, pojawiły się też odniesienia do niesprzyjających warunków pogodowych, wraz jednak z wyjaśnieniem, że nie jest to zarzut (bowiem czynnik ten nie zależy od organizatorów), a jedynie informacja na temat, co najbardziej doskwierało biegaczom.

Podsumowanie

Analizując składniki sukcesu imprezy biegowej na podstawie opinii samych biegaczy, można na ich podstawie sformułować następujące wnioski:

- kluczowym czynnikiem wyboru imprezy biegowej jest jej dystans,
- czynnikiem determinującym wybór konkretnego biegu jest jednak pomysł na imprezę, ciekawa trasa lub atrakcyjne miejsce,
- bez znaczenia dla biegaczy jest prestiż imprezy i sentyment do miejsca jej odbywania,
- zdaniem badanych, udaną imprezę warunkuje sprawnie działające biuro zawodów, obsługa imprezy i ciekawa trasa, istotna jest też wyczerpująca informacja,
- atrakcyjność biegu wydatnie podnosi doping kibiców, tworzący atmosferę imprezy,
- najmniej istotne dla biegaczy są imprezy towarzyszące oraz nagrody, zapewne dlatego, że kluczowym motywem uczestnictwa w rywalizacji nie jest pragnienie wygranej,
- przyczyna, dla której biegacze wybrali właśnie „Nocną Ściemę” to dla zdecydowanej większości uczestników (80%) sam pomysł na imprezę, na który składają się czas, pora jej odbywania i „rekordowe” wyniki,
- „Nocna Ściema” ceniona jest też za atmosferę miejsca i nocną aurę,
- w przypadku blisko 1/3 badanych o udziale zadecydowała bliskość zamieszkania,

- głównym źródłem informacji o „Nocnej Ściemie” jest internet, a przede wszystkim portale dla biegaczy oraz strony internetowe organizatora imprezy,
- bardzo ważne są też informacje „od znajomych”, czyli jej wcześniejszych uczestników i sympatyków,
- największe atuty „Nocnej Ściemy”, to według biegaczy fakt odbywania biegu nocą, pomysł na imprezę, data i godzina biegu, „rekordowy” wynik i unikalność imprezy na skalę całej Polski. Największa wada to natomiast monotonna trasa z uwagi na konieczność kilkakrotnego pokonywania tych samych okrążeń.

Można zauważyć, że większość powodów, dla których biegacze uznają imprezę za udaną, jak też to, za co cenią „Nocną Ściemę”, która została oceniona przez nich bardzo pozytywnie, to, poza unikalnym pomysłem, kwestie leżące w gestii organizatora – wyczerpująca informacja, dobrze działające biuro zawodów, wolontariusze, w których rękach leży sprawny przebieg imprezy, a na temat pracy których bardzo dużo pochlebnych opinii znalazło się na forum imprezy po biegu.

Istotne jest też źródło, z którego biegacze czerpią informacje. W przeprowadzonym badaniu aż 57% przyznało, że takim źródłem są dla nich znajomi, czyli osoby, które mając wiedzę na temat Nocnej Ściemy zarekomendowały udział w niej. Oznacza to, iż tegoroczny sukces danej imprezy, poza innymi czynnikami, jest też silnie zależny od jej wizerunku, renomy i poziomu zadowolenia biegaczy z poprzedniej edycji. Niewątpliwie bowiem udana impreza, to pozytywny rozgłos ze strony jej tegorocznych uczestników, skutkujący rosnącym kręgiem zainteresowanych jej następną edycją, a zatem i chętnych do wystartowania w niej za rok, czego dowodzą liczby biegaczy w kolejnych odsłonach Nocnej Ściemy (215 osób – 2011 r., 396 – 2012 r., 645 – 2013 r., 737 – 2014 r., 796 – 2015 r. i 1153 biegaczy zgłoszonych do edycji 2016r.).

Bibliografia

- Nocna Ściema. www.nocnasciema.com/ (dostęp 2016).
Nocna Ściema. www.nocnasciema.com/index.php?kat=opinie/2014&plik=opinie2014; (dostęp 2016).
Nocna Ściema. www.nocnasciema.com/index.php?kat=zapisy&plik=lista-startowa, (dostęp 2016).

**Determinants of success of the mass running event organization
on the example of street run "Night Fake"**

Summary

The article's format is a science report. Its aim is to diagnose the factors determining successful running event and was based on survey amongst participants of mass run "Night Fake", the 2014 edition. As part of the survey contestants were asked e.g. about the motives of their participation in specific running event, what in their opinion determines successful event, furthermore, why they decided to take part in the Night Fake and where they obtained information about it. The study allowed to conclude that the success is determined by a unique idea, but also comprehensive information, well-functioning competition office and volunteers; the image of the event, its reputation and level of runners' satisfaction of a previous edition, which affects participation in a following year.

Translated by Elżbieta Nazari